

SLOVENEČ

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejeman mesečno . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat 15 v
za trikrat 13 v
za večkrat primeren popust.

Poručna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 23 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 29.511,
boan.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Odgovor nemškemu nacionalcu.

Celovec, dne 26. maja 1914.

V delegacijah se je čutil poklica-
nega zagovarjati razmere na Koroškem
nemško narodni profesor dr. Waldner.
Njemu in vsem narodnim nemškim agi-
tatorjem moramo očitati, da ne govore
resnice, kadarkoli govore širšemu sve-
tu o narodnih razmerah na Koroškem,
dasi jim morajo biti razmere vendarle
znane.

Profesor Waldner je dejal: »Od
zunaj se razdiira mirna celokupnost
med Nemci in Slovenci na Koroškem.«
Ne od zunaj, gospod profesor, marveč
od nemškonarodnih uradnikov in nji-
hove stranke, ki se vzdržuje s silo in
vladno pomočjo na političnem krmlilu!
Slovenci se z nemškim ljudstvom do-
bro razumemo in Nemci še bolj z nami,
ker imajo oni od nas več koristi, kakor
mi od njih. Ali nemškonarodne hujska-
če v deželi hočemo ugnati, nemško-
narodno korupcijo hočemo zatreti in
naše ljudstvo pred njo obvarovati.

»Slovenska šola na Koroškem je,
odkar obstoja ljudsko-šolska postava,
utrakvistična.« To ni res in Waldner
mora vedeti, da ni res. Slovenske šole
nikdar niso bile res utrakvistične, ali
nekadaj se je vsaj nekaj več slovensčine
poučevalo. Dandanes se je na tistem
velik del šol na Slovenskem Koroškem
prelevil v popolnoma nemške šole in
vse druge, kjer se učitelj nekaj mese-
cev ukvarja s slovenskim abecedni-
kom, so tudi le nemške, ker se vsi pred-
meti, razun veronauka, poučujejo v
nemškem jeziku.

Waldner nam je odkril razlog, za-
kaj se ne izvrši odlok, oziroma razsod-
ba upravnega sodišča. Do zdaj našim
poslancem tega nihče ni hotel povedati.
Upravno sodišče je razsodilo, da se
nikdo ne sme siliti k učenju drugega
jezika, minula so že leta, pri nas pa
je vse pri starem. Waldner pa je v de-
legaciji pojasnil: »Slišati se morajo še
vzdrževalci šole, in to zaslišanje še ni
dovršeno, očitno zato ne, ker se hoče
nekaj časa počakati, predno se naredi
usodepolni korak in se na mesto pre-
izkušene dvojezičnosti postavi enoje-
zičnost.« Kako dolgo pa bo to še trpe-
lo? Do sodnega dne očitno, ako
državna oblast ne prisili, da se izvrši
postava. Ker sicer se bo izvrševala le
volja nemškega Volksrata in nemške
nacionalne uradniške klike, ki Av-
strijo peha v propad. »Slovenske ob-

čine so že pred leti poskušale, uvesti
enojezičnost, pa so te poizkuse popu-
stile in zopet zahtevale dvojezične šole.«
Ne prof. Waldner! Stvar je bila
malo drugačna. Koder so se Slovencem
dovolile slovenske šole, n. pr. v Šmi-
helu, so se dovolile tako, da se je prej-
šnja dvorazredna šola delila v eno
nemško in eno slovensko; po neki Salo-
monovi sodbi. Slovenci s tem niso
mogli biti zadovoljni, da imajo v gosti
obljudenem kraju enorazrednico. Tako
se je delalo povsod. Take šole imejte
sami vi nemškonarodni nestrpnosti!
Koder je otrok za tri, štiri razrede, Slo-
venci ne bomo nikdar zadovoljni z eno-
razrednico, marveč hočemo popolno šo-
lo, ne nestvor, kakor si ga je izmislila
nemškonarodna nestrpnost in hudoba.

O sodnijskih razmerah je poročal
prof. Waldner: »Na Koroškem je na-
vada, da se s stranko, ki je nemščine
popolnoma zmožna, obravnava more
vršiti tudi v nemškem jeziku («auch
in deutscher Sprache erfolgen können».)
Ne, gospod profesor, tudi to ni res!
Med more in mora je velika razlika!
Vi bi morali povedati delegatom, da se
obravnave v nemščini morajo vršiti,
povedati bi jim morali tudi, da se ob-
ravnave vrše nemški tudi, ako stranka
nemščino le nekoliko lomi, da, dostikrat
tudi, če stranka čisto nič ne ume nem-
ške obravnave! To kar pravi Waldner
v delegaciji, pa je vse nekaj drugega.
In razlog tega postopanja: »Slovenski
jezik na Koroškem je le narečje, ki se
zelo razlikuje od novoslovenskega je-
zika.« Naša vseučilišča, ki imajo take
učenjake, so menda lahko ponosna na
nje! Ali je nemški jezik na Koroškem
kaj drugega, nego narečje? Se on ne
razlikuje od pismene nemščine? In
vendar se obravnava nemško pri nem-
ških sodnijah. Vrhutega pa gosp. prof.
Waldner ne razume ne koroške ne pi-
smene slovensčine, delegacijam pa se
predstavlja kot učenega poznavatelja
koroških jezikov. Delegatje se ne mo-
rejo sumiti, da koroški nemški učenjak
niti najbližjega sosedu ne razume več.

Ponosni je profesor končal svoj go-
vor z grožnjo, češ, da v imenu vseh
Nemcev v planinskih deželah izjavlja,
da bodo z vsi silo zavračali vsak poiz-
kus raztrgati Koroško. Mi zahtevamo
enakopravnost v duhu zakonov. To pa
bomo dosegli, naj Waldner izjavlja,
kar hoče! Naše zavesti skupnosti z osta-
limi slovenskimi brati pa nam tudi
nihče ne bo vzel, naj se Koroška razdeli
ali ne.

veselje, to bo srečno in radostno svi-
denje!

Mladec je stopil iz goščave in je bil
že tik hiše. Zalajal je pes-očvar na glas
in se je zaletaval sempatja na močni
vrvi. Pred hišo pa je sedela na debelem
štoru mati. Z roko si je podpirala glavo,
pa je strmela nekam daleč, kjer so se
dvigale jasne planine in so se svetile
srebrno v solčnih žarkih. Morda je
mislila na sina, ki leži mrtev pod ti-
stim planinami.

Pes se je zaletaval vedno huje na
vrvi. Radostno je lajal, kakor da bi
videl nekaj ljubega, ki se mu bliža.
Lajanje je prebudilo mater Boženo iz
tužnih misli. Ozrla se je tja k goščavi
— in tedaj je vzkliknila na glas. Ho-
tela je vstati; a vse moči so jo za-
pustile.

Toda takrat jo je objel Borut okrog
vrata. Stisnil se je k materi, in oči so
se mu porosile od radosti. Ni mogel iz-
pregovoriti besede. Samo v obraz je
gledal materi, v ta dragi, blede obraz,
ki ga ni že videl toliko dni.

»Sinko . . . Borut, ali si resnično ti?«
je ponavljala mati, kateri se je zdelo,
da samo sanja. Ali je mogoče, da se
je vrnil njen sinko, njen ljubi mladec,
ki ga je že objokovala kot mrtvoga?
Ali je mogoče? — Toda istina je —

Verske, narodnostne in stran- karske razmere v Albaniji.

Trst, 26. maja 1914.

Eden naših sotrudnikov je imel priliko
se razgovarjati z ugledno osebo, ki je ži-
vela dalj časa v Albaniji, ki torej pozna
temeljito tamošnje razmere in ki je dospe-
la te dni iz Drača v Trst. Ta naš informa-
tor, ki ni Slovan, nam je dal sledeče po-
datke o razmerah in položaju v Albaniji.

O kaki narodni albanski stranki — ta-
ko je začel naš informator — v Albaniji
sploh ne more biti govora, ker albanska
narodna zavest, ako izvzamemo nekoliko
inteligence po mestih, sploh ne obstoji.
Knez Viljem težko da ima na svoji strani
5 odstotkov prebivalstva. Muslimani so
pred vsem za to, da bi se vrnila turška
vlada, in oni se ne bodo nikdar sprijaznili
z mislijo, da bi jim vladal krščanski vladar.
Malisori sploh nočejo priznati nobene vla-
de nad seboj. Stranka begov, to je stran-
ka Essad paše, pa bi hotela, da je princ
Wied le za to, da da svoje ime, a pravi
vladar naj bi bil Essad. Naš informator
nam je potem navedel statistične podatke
o prebivalstvu v glavnih mestih srednje in
severne Albanije.

Skader šteje okoli 30.000 prebivalcev.
(Točni ti podatki seveda niso, ker o kakem
pravilno izvedenem ljudskem štetju v Al-
baniji dosedaj še ni bilo govora.) Od teh je
20.000 muslimanov, 8000 katolikov in 2000
pravoslavnikov. Od muslimanov je 7000 Slo-
vanov, ki se sami imenujejo Arvate
(Hrvat), 1000 različnih narodnosti (Turkov,
Arabcev, Čerkezov itd.), a ostali so Al-
banci, večinoma slovenskega pokolenja.
Katoliki so po narodnosti vsi Albanci.
Med pravoslavnimi je 500 Srbov, 50 Gr-
kov, ostali so Rumuni, ki pa čutijo srbsko
in pošiljajo svoje otroke v srbske šole.

Med skadrskimi muslimani je mogoče
50 ljudi za kneza Wieda, okoli 100 jih
utegne biti avstrofilov, a ostali so turko-
fili. Med katoliki je 10 odstotkov prista-
šev italijanske stranke, 10 odstotkov prista-
šev kneza Viljema, 40 odstotkov avstro-
filov, a ostali so turkofili. Trgovci so vsi
avstro- ali turkofili, to pa iz enostavnega
razloga, ker je imel ravno trgovski živelj
v Skadru od močne turške posadke največ
gospodarskih koristi, a se nadeja istih ko-
risti, ko bi mesto zasedla Avstrija, ali zo-
pet Turčija. Da je to slednje izključeno, ti
trgovci ne morejo pojmiti, ker njih politič-
no obzorje ne gre tako daleč. Toliko pa
vendar razumejo, da je v sedanjih albanskih
mejah izključen vsak gospodarski napre-
dek. Pravoslavni so vsi, izvzemši nekaj
rodbin, za črnogorsko vlado.

Drač šteje okoli 6000 prebivalcev. Od
teh je 2000 ciganov, ki so vsi muslimani,
2000 Rumunov, ki so vsi pravoslavne vere,
300 Slovanov mohamedanske vere, 700
mohamedancev albanske in drugih narod-
nosti, 500 pravoslavni Grkov in 300 katoli-
kov albanske narodnosti. Pravoslavni so
po večini (90 odstotkov) grkofili, 10 od-
stotkov je pristašev kneza Viljema. Musli-
mani so vsi pristaši Essad paše, izvzemši
300 Slovanov, ki so turkofili. Cigani so z
onim, ki jih bolje plača.

Tirana šteje okoli 20.000 prebivalcev,
od teh je 19.000 Albancev, ki so vsi musli-
mani. Polovico teh je pristašev Essad pa-
še, okoli 1000 je nacionalistov, ki se sma-
trajo za pristaše kneza Viljema, ostali so
turkofili. 1000 je Rumunov, ki so po večini
grkofili.

Šijak šteje 3000 prebivalcev, ki so vsi
muslimani po veri, a po narodnosti polo-
vico Hrvatje in polovico Arbanasi. Politič-
no so vsi pristaši turške stranke.

Elbasan šteje 6000 prebivalcev. Od teh
4000 muslimanov, ki so vsi Albanci po na-
rodnosti, 2000 pravoslavnikov, od katerih po-
lovica je Albancev in polovica Rumunov.
Politično so vsi nacionalisti različne smeri.

Vprašali smo našega informatorja, ka-
ko so razmere v Beratu. Toda odgovoril
nam je, da mu tamošnje razmere niso tako
poznane.

Že ta kratek pregled kaže, kaka ne-
izrečena narodnostna, verska in politična
mešanica vlada v Albaniji. Menda bodo
vendarle oni prav imeli, ki so trdili, da je
Albanija kot samostojna država tvorba
nemogoča. Treba je še vpoštevati veli-
kansko socialno nasprotje med begi in
kmeti in razcepljenost v več ali manj med
seboj sprta plemena, ki nimajo niti enotne-
ga jezika. Grkov v južni Albaniji še nave-
dli nismo, pa jih je jako veliko, a so narod-
no zelo zavedni in tvorijo najhujšo ireden-
to. Albanija nam bo še sive lase delala.

Železniški projekt po krški dolini.

Želez. minister je včeraj sprejel v
Novem mestu deputacijo županstev no-
vomeškega okraja pod vodstvom posl.
Jarca in Vehovca. Izročeni mu je bilo
dvoje peticij, ena za progo po levem,
druga za progo po desnem bregu. V
imenu vseh je pa povdarjal posl. Jarc,
da prebivalstvo konečno določitev tra-
se mirno prepušča ministrstvu in sa-
mo želi, da se ta gospodarsko velevažni
projekt čimprej realizira. Železn. mini-
ster je odgovoril jako prijazno, da se
ves projekt resno proučuje v ministr-
stvu in zagotovil svojo naklonjenost.
Nato se je minister s svojim sprem-

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.

(Dalje.)

Dnevi so ptekali, in Borutu so se
celile rane, ki jih je zadobil pri padcu
s strme skale. Vračale so se mlade mo-
či, in mladec je že lahko vstal. Hrepe-
nel je po očetu in materi in bridko mu
je bilo, če se je domislil, da žalujejo
zdaj starši s tugo v srcu. Mislijo pač,
da je že davno mrtev, in veselja ni več
k njim.

Kakor hitro so otekale vode, sta se
napotila z duhovnikom iz samotne
votline. Razor je prislonil k nizkemu
vhodu kamenito ploščo, da bi tako
ohranil svoje pribežališče za drugo-
krat, ko se vrne izmučen s svojega
pota in se pripravi tu v molitvi za no-
vo potovanje. Prišla sta do potoka; tam
je krstil duhovnik mladca in potem
sta se razšla . . .

Srce je utripalo Borutu od radosti,
ko se je bližal očetovi hiši. Hej, kako se
ga bo razveselil oče! Hej, kako se bo
materi razlila radost po obrazu, ko sto-
vi tako nepričakovano pred njo! To bo

njen sinko, njen ljubi mladec stoji pred
njo in se je oklepa okrog vratu.

»Ti si resnično pri meni!« je po-
navljala potem, in se je tresla od sreče
in radosti. »Ti moj sinko! Ti moj mla-
dec! Ni te ugrabila kruta Morana...
Oj, moj sinko!«

Borut se je smehljal neprenehoma,
in še vedno ni mogel izpregovoriti be-
sedice. Samo stiskal je materi roko in
je gledal v njen obraz.

Takrat pa je prišel od nekod Ra-
degost. Kakor okamenel je gledal na
ženo in sina. Z roko je šinil preko čela.
Kakor bi hotel pregnati to sliko, ki mu
je stopila kar naenkrat pred oči. Kajti
Radegost je mislil, da sanja.

Tedaj ga je pa že zagledal Borut.
Stopil je korak naprej, da bi pohitel k
očetu. Toda hipoma ga je stresel mraz
po vsem životu. Pred očmi se mu je
naredila tema, in noge so se mu po-
šibile. Dolgo ležanje v samotni votlini
in komaj prestana bolezen in izguba
krvi so ga oslabilo tako, da ni mogel
več stati na nogah. Silna radost, da
vidi spet drage starše, ga je omamila.
Mrzel pot mu je stopil na čelo, in v
glavi se mu je zavrtelo.

»Oče!« je zaklical in je zakrilil z
rokami.

Potem pa se zgrudil nezavesten na
tla — ravno k očetovim nogam . . .

7.

Naglo je spel svečenik Razor skozi
gozd. Kajti mudilo se mu je. Še pred
večerom je hotel dospeti v zeleni Go-
rotan. Trdno je bil prepričan, da ga
kliče tja Gospod. Čakajo tam uboga
srca na odrešenje in zdihujejo v temi
vraž in zmot. Dospeti mora tja — saj
je obljubil tako Borutu pri slovesu.
Poleg tega ga je pa gnala tja tudi misel,
da mora pridobiti starešini Radegostu
nazaj po nedolžnem mu odvzetu pravo
in čast. Razložil bo Slovenom vse. Ni-
česar ni kriv Radegost; ni branil njega
— tujega svečenika — radi tega, ker se
je izneveril domačim zakonom. Ne, sa-
mo pravo gostoljubje je branil. Vzpre-
jel je tujega popotnika pod svojo stre-
ho in mu je ponudil kruha in soli. Ni
poznal popotnika, a vendar ga je moral
braniti kot svojega gosta pred nasi-
ljem razvnetih Slovanov. Tako govori
pravo, ki so ga postavili sivi dedje:
Svet naj ti bo gost pod tvojo streho.
Brez časti in prava bodi, ako pustiš,
da se skrivi gostu pod tvojo streho le
las na glavi! — Tako govori pravo
starih Slovanov. Radegost se je držal
tega svetega prava. Gorotani pa so ga
pognali preko meje in so ga zasramo-
vali kot zločinca — njega, branitelja
prava in zakona sivih dedov.

(Dalje.)

stvom v družbi dež. glavarja, dež. predsednika, prošta dr. Elberta, prosl. Jarca in viteza Pogačnika odpeljal po drž. cesti proti St. Jerneju. Družba si je ogledala najprej samostan v Pletterjah. Samostanskega priorja namestnik, rodom Alzačan, je pri zajtrku pozdravil ministra in ostalo družbo. Kartuzijanci, prognani iz Francoske, so našli v katoliški Avstriji v ljubki okolici pod Gorjanci svoje zavetje in so zvesto vdani dinastiji in državi! Na vsej poti so pozdravljali ministra narodne zastave, mlaji in slavoloki. Jako lep je bil sprejem v Kostanjevici, kjer sta predstavila ministru krški župan dr. Hočevar in poslanec Hladnik deputacijo županov krškega in kostanjeviškega okraja. Dr. Hočevar je pozdravil ministra v daljšem govoru in izrazil željo, naj bi bil plod današnjega visokega obiska ta, da se uresniči zaželjena železnica. Minister je odgovoril, da obljub ne more delati, pač pa je njegova navzočnost najboljši dokaz, da se o tem železniškem projektu resno razmišlja. V Kostanjevici sta se pridružila tudi posl. dr. Benkovič in okr. glavar dr. Matthias. Poslanec dr. Benkovič je pozdravil ministra in ga povabil v Brežice. Pri breškem mestu so ministra čakali slov. župani breškega okraja, breški žel. odbor, poslanca dr. Benkovič in Pišek, dekan Mešiček ter številno občinstvo iz mesta in okolice. Ministra je pozdravil breški župan ter dr. Benkovič, slednji izražajoč upanje, da bo še pod poslovanjem sedanega žel. ministra ta železniški načrt doživel v srečo prebivalstva. Na mostu si je potem minister ogledal situacijo prehoda čez Savo in Krko in se zanimal za možnost prehoda nad Brežicami. Izjavil se je, da dvojni kolodvor ni umesten kot skušnjava uči. Splošno so bile njegove izjave o projektu zelo ugodne. Breški Nemci so tudi to priliko porabili, kazoči svojo nestrpnost s tem, da so naše pohlevno občinstvo odpravili. Po mestu so bile cesarske in štajerske zastave. Preko štajerske in iz Brežic držali avtomobili nazaj na Kranjsko v Krško, kjer se je zopet vršil lep sprejem in odtod naravnost skozi Kostanjevico čez most pri Dobravi mimo Bele cerkve skozi St. Peter nazaj v Novo mesto. Na ministra je napravila očitno vsa pot najlepši vtisk, ugajala mu je rodovitna pokrajina pa tudi prijazno doletenje ljudstvo. Zeleti je le, da se v posameznih lokalnih vprašanjih doseže plemenit kompromis. Potem je upati, da bo železniški minister baron Forster, ki je kumoval že pri dveh dolenskih progah, kot mlad uradnik pri dolenskih in kot minister pri belokranjskih, kumoval tudi še pri progah po Krški dolini!

Anarhija v Albaniji.

GROF FORGACH IN SAN GIULIANO O POLOŽAJU.

V včerajšnji seji avstrijske delegacije je sekcijski šef grof Forgach poročal o dogodkih v Albaniji. Kakor znajo to edini avstrijski diplomati, je tudi Forgach položaj opleševal, vendar se tudi iz njegovih besed razvidi resnost položaja, da si sam ne ve dobro, zakaj je v Albaniji vstaja izbruhnila. Vstajo v Tirani smatra Forgach za versko in gospodarsko, boj med Essad pašo in njegovimi nasprotniki v Draču pa je bil istočasen pojav, ki pa Forgachu še ni popolnoma jasen. Meni pa, da so zunanji vplivi odzadaj. (Delegat Korošec: Italijanski konzul!) Forgach: Gotovo ne! Forgach skuša valiti krivdo na dopisnike gotovih listov (laških seveda), meni pa, da njihovem delovanju ni pripisovati prevelike važnosti. Obžaluje osebne napade (laškega časopisja) na kneza Wieda. Avstrija ni pri teh nemirih nič udeležena, avstrijski častniki so pa bili slučajno vjeti, ker so v nujni sili nastopili. Da bi bil Essad paša italijanski strankar, pa je ravno tako absurdno. Mi zasledujemo edino le ta cilj, da pomagamo, da se mlada država konsolidira. Naše ladje in oddelki v Draču niso nastopili in je tudi težko, da bi v bodoče kaj vmes posegli. Mi soglašamo z laško vlado, da se je intervencije (avstrijsko - italijanske) kolikor mogoče ogibati. Če bi bilo treba, se lahko izkrca mednarodni oddelek. O tem se kabineti zdaj tudi pogajajo. Sicer je pa Forgach glede bodočnosti Albanije največji optimist.

Brzobjavka iz Rima pa se glasi:

Di San Giuliano je na vprašanja poslancev Gallija, Federinija in Federzonija dne 26. t. m. v italijanski zbornici izjavil:

Angleški državni tajnik Grey je z no to 14. decembra 1913 vzel na znanje izjavo italijanske vlade, da Italijani vrnejo Turčiji otoke Dodekanezosa, ko se izpolnijo vsi med Italijo in Turčijo dogovorjeni pogoji. Na vprašanje glede na Albanijo je pa italijanski zunanji minister izjavil, da zahteva sedanji položaj v Albaniji najpogostejše skrb vlade, ker so z njim zvezani važni interesi Italije, ki ne more nikdar in v nobe-

nem slučaju dopustiti, da bi se ravnotežje v Adriji izpremenilo na njeno škodo. Minister je pristavil, da bo splošne smeri in temeljna načela postopanja, ki ga namerava vlada zasledovati, še obrazložil, v podrobnostih bo pa vpošteval rezervo, ki jo zahtevajo veliki interesi države.

Dejal je nato, da sta o tem on in avstro - ogrski zunanji minister izmenjala svoje misli, kar je bilo prepojeno z istim zaupanjem in isto lojalnostjo, ki je bila vedno trdna podlaga trdnih, intimnih odnosov med obema državama, kar ostane tudi sedaj in v bodočnosti. Italija in Avstrija ostaneta pri tem, kar sta se dogovorili: izvesti konsolidacijo albanske države in avtoriteto njenega kneza. Najnovejši dogodek ne morejo na sklepe glede epirskega vprašanja nič izpremeniti in sta Italija in Avstrija v tem trdni in složni. Obe vladi bodeta vse storili, da se ogneta skupni vojaški intervenciji v Albaniji in da tudi mornariške oddelke, ki so se izkrkali radi knezove varnosti in radi varnosti poslanstev, odpokličeta nazaj. Obe vladi sta se sporazumeli, da predlagata, da se odpošlje v Drač oddelek mednarodnih čet iz Skadra. Italijanska vlada je v tem zmislu intervenirala pri ostalih državah, ki so pridile in soglašajo v tem, da se mednarodni kontrolni komisiji da sredstev, krepko podpirati albansko vlado, da premeša sedanji kritični položaj.

× × ×

Italija v čudni luči.

Nas poročevalec iz Pulja nam javlja: V tukajšnjih krogih, ki imajo tesno stiko z vojno mornarico, se trdovratno vzdržuje vest, da je povzročitelj sedanje albanske revolucije Essad paša v trenutku, ko je spoznal svoj kritičen položaj, signaliziral pred Dračem se nahajajočemu se italijanskemu vojnemu brodogradu za pomoč. Če se upošteva, da se človek, kadar se nahaja v stiski, ne obrača na svojega sovražnika za pomoč, potem se mora v tem slučaju vsakemu, kdor ni udarjen s slepoto, razjasniti dejanski položaj v Albaniji.

Pogajanja z vstaši.

Iz Rima se poroča: Dva posredovalca mednarodne komisije sta bila poslana v glavni stan vstašev v Šijaku. Glavarji so uljudni, a odgovarjajo neprestano: »Vlada ni za Albanijo ničesar storila. Topovi vlade so usmrtili naše žene in otroke. Nam edino odgovoren je knez. Zahtevamo, da Evropa intervenira. Če tega Evropa ne stori, se hočemo vrniti pod sultana.« Na vprašanje polkovnika Murichia, v kaki zvezi so bili z Essad pašo, so odgovorili, da v nobeni. Končno se je posrečilo italijanskemu poslaniku Aliottiju, da so vjetnike izpustili. Mednarodna komisija se je 26. t. m. pričela pogajati z vstaši. Avstro - ogrski član komisije generalni konzul Kral je albansko vstaše nagovoril. Kaj vstaši zahtevajo, ni čisto jasno. O Essad paši se ni govorilo. Šlo je le za to, da vstaši mislijo, da se zapostavljajo mohamedanci.

Poročila o položaju.

Iz Drača se poroča, da so, ker se je pločaj izboljšal, poslali Malisore domov. Malisore je prepeljala križarica »Admiral Spaun« v Sv. Ivan di Medua. Kneževo palačo stražijo mali oddelki avstrijske in italijanske mornarice. »Tribuna« opisuje (26. t. m.) takole položaj: Zadnjih 24 ur se položaj v Albaniji ni posebno izboljšal. Vstaši se nočejo ne knezu, ne vladi ukloniti. Nasprotno izjavljajo, da hočejo usodo Albanije izročiti v roke Evrope in ne v knežev. Kljub temu se zdi, da se bodo dogodki ugodnejše razvili, kakor se je včeraj (25. t. m.) sodilo. Vstaši so izpustili vjete Nizozemce in Malisore. Zasluga za to gre italijanskemu poslaniku Aliottiju. (Seveda; za vse gre zasluga Italiji.) Kneza čuvajo italijanski mornarji (avstrijski ne?) in se mu ni treba več bati za življenje.

Ali bo Evropa intervenirala ali ne?

Še do zadnjega se je pisalo, da Rusija in Francija o intervenciji v Albaniji nočeta nič slišati. Zdaj pa poroča »Tribuna«: Velesile so se pričele resno pečati s skupno intervencijo. Znano je, da se Italija zavzema za to, da so dolžne intervenirati v Albaniji vse velesile, ki so podpisale londonsko pogodbo. Velesile tripelente so pustile Italijo in Avstrijo sami v zadregi. Zadnje uro se je pa Rusija premislila. — Najboljši odgovor na dunajsko časopisje, ki sumi, da hoče Italija v Albaniji kaj zasesti, je to, ker je zdaj s svojim nazorom prodrla, da naj v Draču napravi

red internacionalni oddelek.

»Reichspost« poroča iz Drača, da zahtevajo vstaši, da se jim mora pripoznati njih vera in njih običaji, da se mora pozvati nazaj Essad paša, da se mora ustanoviti odgovorna vlada iz njihovih mohamedanskih zaupnikov. Pojavljajo se tudi stremjenja proti krščanskemu knezu. — »Agenzia Stefani« poroča, da je bilo 24. t. m. v Draču mirno. Vstaši so poslali svoje ranjence v Drač. 160 vjetnikov se je vrnilo. Kontrolna komisija se je zbrala v italijanskem poslanstvu in se nato podali v kneževo palačo. Uspeh razgovora je tajen. V Šija-

ku pričakujejo dohod vstašev iz Tirane, ki tudi nameravajo kontrolni komisiji staviti svoje predloge.

Tudi v Skadru je težaven položaj.

»Westminster Gazette« poroča o položaju, da ni gotovo, da bo mogel knez sestaviti novo vlado in nadomestiti Essad pašo, ne da se uda novi kliki. Hvali skadrskega angleškega guvernerja polkovnika Philippa in sodi, da bi se, če bi bil odpoklican, dvignila celo severna Albanija. Člani mednarodne kontrolne komisije se prerokajo o vsaki posamezni točki meje. Francoski in ruski poslanik se z vsem vplivom potegujeta za Črnogorcem in Srbom ugodno mejo. Črnogorci Albance vedno izzivajo in se nahajajo tik pred Skadrom.

Germanška ošabnost v Albaniji.

Odpušteni osebni zdravnik albanskega kneza dr. Berghausen je izjavil, da so Albanci zato proti knezu, ker ima slabe svetovalce in je preveč v rokah svojega dvornega maršala Trotha, ki je ob neki priliki rekel, da je en konj več vreden, kakor tisoč človeških življenj. Delavce, ki so od 6. ure zjutraj do 11. ure zvečer v palači delali, pa so hoteli jesti, je s surovo psovko spodil, kar je Albance tako razjarilo, da je turški major Ivan bej izjavil, da bo Trotha še na javni cesti umorjen.

Lahi v skrbah za Essada.

Rim. »Tribuna« poroča, da Essad pašo zasledujejo najeti albanski cigani z namenom ga umoriti. Rimska policija je včeraj zastražila kolodvor in je aretirala tri osebe, došle z brzovlakom iz Napolja. Pozneje jih je izpustila.

Primorske vesti.

p Družinska tragedija v Trstu. 25. t. m. zjutraj po 3. uri je prišel na policijski inspektorat v Trstu, ulica delle Scuole nove, 38 letni delavec v Stabilimento tecnico Ivan Gerkman in se ovadil, da je ravnokar umoril svojo ženo, ki mu je bila nezvesta. Takoj so telefonično obvestili rešilno postajo, obenem se je odposlala komisija v Gerkmanovo stanovanje v ulici Broletto št. 30. Ko so prišli v sobo, so našli speča oba Gerkmanova otroka: devetletnega Ivana in šestletno hčerko. Sredi med otrokoma je ležala žena oziroma mati 29 letna Marija Gerkman, babica, brez znaka življenja. Ko so nekoliko odkrili odejo, se je pokazala na ženinem vratu grozno zevajoča rana, postelja je bila vsa zmocena s krvjo. Hitro so spravili otroke v drugo sobo. Zdravnik je konstatiral smrt. Na omari so našli odprto krvavo britev, s katero je Gerkman svoji ženi prerezal vrat. Truplo so prenesli v mrtvašnico k Sv. Justu. Pri zaslišavanju je Gerkman izjavil, da ga je njegova žena že davno varala in zanemarjala otroke in gospodinjstvo. Z batištvom se je bavila le toliko, da je tem lažje veseljačila. Pri nezvestobi jo je opetovano zasačil, a je vse potrpel radi otrok. Tudi 24. t. m. zvečer ob 10. uri žene še ni bilo doma. Šel jo je iskat in jo našel v neki gostilni pri Sv. Jakobu v družbi s 40 letnim oženjenim delovodjem Avgustom Seiclek, stanujočim v ulici Broletto št. 2, očetom štirih otrok. Pozvala sta ga, naj prisede k njima, kar je tudi storil. Vrnili so se domov šele proti eni polnoči in njegova žena je še povabila Seicleka na kavo. Ko sta z ženo končno ostala sama v stanovanju, ji je Gerkman začel očitati njeno življenje in ji groziti. Ona mu je drzno odgovarjala in mu končno povedala, da se čuti zopet mater, a njega naj to nič ne skrbi, kajti ni on oče. Tu je planil nadnje z britvijo. Nato je pomiril otroke, češ, naj le zaspe, on gre na policijo. Obvestil je o dejanju tudi sosedno družino in odšel na policijski komisariat. — Sostanovanci v hiši soglasno potrjujejo Gerkmanove navedbe o malovrednem življenju pokojne. Proti njegovi izpovedbi o krvavem činu samem pa stoji izpoved njegovega devetletnega sina, ki pravi, da je oče mater umoril spečo. Ubogi otroci!

p Samoumor. V Trstu se je iz neznanega vzroka zastrupil 56 letni Anton Ferluga, stanujoč v ulici dello Scoglio 155. Njegovi domači so ga včeraj zjutraj našli mrtvega v postelji.

p Italijansko - nemški sporazum za istrske volitve. V slovenskem volilnem okraju Lovrana — Opatija — Volosko — Kastav postavi italijanska liberalna stranka svojega lastnega kandidata za bodoče volitve v istrski deželni zbor. Italijani so z opatijsko - lovranskimi Nemci že sklenili formalen volilni kompromis, na podlagi katerega bodo Nemci kompaktno glasovali za italijanskega kandidata. Italijani in Nemci goje upanje, da se jim morebiti posreči doseči pri volitvah znatnih uspehov, računajoč na dozdnevno opozicijo med slovenskim prebivalstvom proti uradni kandidatom političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri. V nekem napol oficijoznem oklicu pravijo Nemci, da je ves svobodno misleči kulturni svet na strani zavznikov in pozivljajo dalje vse Nemce, naj glasujejo za Italijana, da se tako rešijo hrvaškega »nasilnega jarma« v Opatiji in Lovrani.

p Socialno demokratični terorizem v Nabrežini. Med slovenskim, pri socialni demokraciji neorganiziranim delavstvom in socialnimi demokrati je prišlo v Nabrežini do ostrih konfliktov. Socialni demokrati zahtevajo z vsemi, njim lastnimi terorističnimi sredstvi od podjetnikov, da odpuste z dela vse, pri socialnih demokratih neorganizirane delavce. Upozorili so sinoči po vasi demonstracije in so napadali posamezne delavce. K nekemu podjetju je prihrumela okoli 100 oseb broječa truma ter začela kamenjati tam zaposlene slovenske delavce. Napadalcu so bili večinoma Furlani. Aretiranih je bilo okoli 30 demonstrantov.

p Italijanski železničarji kruto žalili našega cesarja. Dne 22. novembra lanskega leta je iz Italije v Červinjan pripeljal tovrni vlak pod vodstvom laških železničarjev. Na vlaku je bil nalepljen barvan plakat, ki je na gnusen način žalil našega cesarja. Avstrijska oblast je takoj aretirala 3 sprevednike, 2 sta pa pobegnila. Očitno namreč je, da so vsi morali vedeti za plakat. Toda sedaj je preiskava napram tem trem Lahom ustavljena na pritisk laške diplomacije, kljub temu, da je jasno dokazana krivda vseh treh Lahov. Tako delajo Lahii; za naše ljudi zunaj države, ki dostikrat trpe očitne krivice, se pa nihče ne zmeni.

p Kolonski zakon goriški je dobil Najvišje potrjenje.

p Umrla je v Gorici gospa Uršula Dovgan, mati deželnosodnega svetnika v Trstu.

p Brigadno sodišče dobi tudi Gorica. To smo javili že pred meseci.

p Utonil je v Soči pri Stračicah neki Ferarj Michelangelo, doma iz Ville France.

p Ogenj je nastal v nedeljo popoldne v seniku kmeta Leona v ulici Montecucco v Gorici. Zgorel je senik in hlev. Živino so rešili. Škode je 2000 K.

VODSTVO NEODVISNE STRANKE

po Košutovi smrti je Justh odklonil in izjavil, da zadostuje kot predsednik grof Mihael Karolyi. Ljudevit Košut, brat rajnega Košuta, je izjavil, da je prestar, da bi se nastanil na Ogrskem.

OBOROŽEVANJE SRBIJE.

Skupščina je sklenila, da se podaljša službena doba šestmesečnim prostovoljem na eno leto. Vlada je predložila predsedstvu skupščine zakonski načrt, ki zahteva 122,800.000 frankov za oboroževanje.

Koroške novice.

k Ljudski in mladeniški tabor v Velikovcu. Slov. kršč.-soc. zveza za Koroško vabi na veliki ljudski in mladeniški tabor, ki ga priredi na Binkoštni ponedeljek, dne 1. junija 1914 v St. Rupertu pri Velikovcu. — Spored: Ob 10. uri dop.: Slovesna sv. maša s pridigo. Po maši: Pozdrav in kratek govor v telovadnici »Narodne šole«. Odmor in kosilo. Ob pol 2. uri blagoslov. Po blagoslovu shod: I. Spomin na ustoličenje koroških knezov. (Govori Franc Terseglav.) II. Nastop dveh mladeničev. III. Bodimo ponosni na katoliško vero! (Govori č. g. kanonik Fr. Umnik.) Ta shod naj bo pravi ljudski praznik za Slovence iz velikovškega okraja. Tu se zberite moške in fantje ter se posvetujte o vaših potrebah. Čast vaša zahteva, da se zbere vsako leto na ta dan cvet naroda, ki prebiva okrog Velikovca. Vsako leto vas je prišlo na stotine; letos naj vas bo tisoč! Na svidenje torej na Binkoštni ponedeljek! Slov. kršč.-soc. zveza za Koroško.

Dnevne novice.

+ Ustanovitev deželnih strežniških šol v Ljubljani in v Celovcu. C. kr. ministrsko predsedstvo razglasa: Po načelih, ki jih je izrazilo notranje ministrstvo za povzdigo strokovnega in soc. znanja glede na postrežbo bolnikov, se z državno podporo otvorita strežniški šoli krajskega dežela odbora v Ljubljani in koroškega deželnega odbora v Celovcu. Oba učna zavoda bosta zvezana z deželnima bolnišnicama v Ljubljani in v Celovcu, podrejena voditeljema teh bolnišnic in organizirana tako, kakor je organizirana bolniška strežniška šola v dunajski c. kr. splošni bolnišnici. Absolutinje drugega letnika bodo uživale tiste predpavice, ki jih imajo v navedenem zavodu vzgojene bolniške strežnice. Učna zavoda se otvorita začetkom šolskega leta 1914/15. Učenke se nastanijo v lastnem, primerno opremljenem šolskem internatu, ki ga bo vodila ravnateljica šole. Za manj premožne je ustanovljenih več brezplačnih mest. Z ozirom na veliko potrebo dobrih, intelektualno višje stoječih bolniških strežnic za službo v bolnišnicah.

za občinsko zdravstveno službo, za soc. skrb na polju javnega zdravstva in za zasebno postrežbo bolnikov zagotavlja obisk šol za bolniške strežnice ženam in dekletom, ki se ji posvete, častno stališče v življenju.

— **Mladeniški tabor na Sveti Gori v Zasavju** dne 24. t. m. je ob krasnem vremenu nepričakovano lepo uspel. Udeležili so se ga Orli iz Šmartna, Vač, Moravč, Prežganja, Sv. Helene, Trbovelj, Zagorja in Radeč, celotno 135 krojev; mladeniške Marjine družbe iz Šmartna, Čemšenika, Vač, Hotiča, Prežganja, Štange in Moravč, skupno je bilo kakih 500 fantov iz raznih krajev, vsega ljudstva okoli tisoč. Lep cerkveni govor in opravilo je imel gospod svetnik J. Kalan. Zborovanju pod lipo je predsedoval litijski župan Bric, navdušeno pa so govorili poslanec dr. Pogačnik, dr. Adlešič, g. svetnik Kalan, Majdič, mladenič Iv Benko iz Čemšenika in br. Gale s Prežganja. Končno je navdušenje priklopelo do vrhunca ter so fantje zapeli »Lepa naša domovina«, na kar se je tabor zaključil.

— **Vse, ki so prejeli 1. in 2. številko Vestnika S. K. S. Z.**, lepo prosimo, da blagohotno takoj po »Vestniku« priloženi dopisnici odpošljejo malenkostno naročnino 3 K. Predno damo v tisk 3. številko, moramo ugotoviti število naročnikov.

— **Zveza in Kranjska Podzveza Orlov** vabita k seji, ki se vrši v četrtek, 28. t. m., točno ob 6. uri zvečer v posve-tovalnici Kat. tisk. društva. Ker je dnevni red te seje važen, pričakuje se polnoštevilne udeležbe.

— **Romanje b Gospej Sveti** prirede 20. in 21. julija naše organizacije iz velikolaškega okraja. Iz Velikih Lašč bo vozil poseben vlak. Romarji obiščejo tudi Bled, Kropo in Brezje.

— **Na mladeniškem taboru na Sli-novcah** dne 17. maja t. l. je govoril dr. Anton Ogrizek: »Za krščanska načela in srečo Dolenjske«. Pred shodom je bila ob osmih nalašč za fante sveta maša, med katero je bilo 100 fantov pri skupnem svetem obhajilu. Zborovalce, ki jih je bilo poleg fantov še okrog 400, je pozdravil v imenu fare častiti gosp. Jože Rogelj, v imenu kostanjevske občine pa odločni njen župan Colarič.

— **Pozor, slovenski železničarji!** Oni slovenski železničarji, ki se mislijo udeležiti letošnjega kongresa »Lige slovenskih železničarskih organizacij«, ki se vrši dne 27., 28. in 29. junija v Krakovem, naj to takoj javijo centrali »Zveze jugoslovanskih železničarjev« v Trstu. Istotako pa naj takoj prosijo za dopust in za protivoznilstek za brzovlake. Ker je »Liga« intervenirala pri železniškem ministru in pri generalnem ravnateljstvu južne železnice, da dobijo udeležniki kongresa dopust in da se jim dajo prosti vozni listki za brzovlake, naj vsak prosi-ilec v svoji prošnji izrecno navede, da se hoče udeležiti železničarskega kongresa v Krakovem. Komur bi bila prošnja odbita, naj to takoj sporoči centrali Z. J. Z., da napravi ista potrebne korake. Stroški za hrano in prenočišče v Krakovem so preračunjeni na dnevne 3 K. To je tako malenkostna svota, da omogoči gotovo vsakemu železničarju udeležbo na kongresu. Zato tudi opravičeno pričakujemo, da se slovenski železničarji udeležijo tega važnega kongresa v kar najlepšem številu.

— **Hrvatskega bana** je včeraj cesar sprejel v privatni avdienci.

— **Radeški župan pri železniškem ministru.** Pri železniškem ministru Forsterju, ki se je po otvoritvi belokranjske železnice dne 26. t. m. z avtomobilom pripeljal v Krško, sta bila v avdienci iz Radeč gospod župan Rižnar in svetovalec gospod Ravnikar. Gospod župan je ministru razložil že dolgoletne želje naše in okoliških občin za železniško zvezo Karmel — Šent Janž — Zidan most. Ta zveza bi okrajšala zvezo belokranjske železnice z južno železnico, obenem bi pa bila tudi velikega lokalnega pomena. Že dolgo časa se prizavamo za imenovano zvezo. Tudi naš državni poslanec gospod svetnik Povše je nastopil za uresničenje naših želj. Upajmo, da naš glas ne bo ostal glas vpijočega v puščavi, ampak da se bodo končno vendarle vpoštevale želje ljudstva, ki so obenem koristne tudi državi.

— **Slovenska dijaška zveza** prosi, da se blagovoli odslej pošiljati vsa korespondenca na naslov društvenega tajnika: Ivan Stanovnik, cand. iur., p. Horjul.

— **Pozor, izletniki v Belokrajino!** Kdor se udeleži podružničnega izleta »Slomškove zveze« za novomeški in črnomaljski okraj dne 4. junija v Črnomelj, naj se pismeno zglaš pri podpisnem. Vabila za podružnične člane se ne razpošljejo. Odhod ob 11. uri dopoldne iz Novega mesta, povratek ob 6. uri zvečer. — P. Atanazij Ausser, tajnik »Slomškove zveze«, Novo mesto.

— **Samoumor.** V ponedeljek se je ustrelil v Logatcu urar Fr. Balleg. Pred par leti je otvoril v Idriji trgovino z urami, ki pa ni prosperavala. Zato je pred par dnevi zapustil Idrijo, da bi si poiskal srečo drugod. Balleg zapušča vdovo in več nepreskrbljenih otrok.

— **Prešernova kočna na Stolu** se odpre v soboto, dne 30. t. m., in bode do takrat že z vsem potrebnim preskrbljena.

— **Dom na Vršču** bo za binkoštno praznike odprt in oskrbovan ob lepem vremenu. Tudi vabi Kranjskogorska podružnica S. P. D. na izlet v nedeljo popoldne na Vršč in skozi Trento v Bovec.

— **Poročil se je** v Komendi dne 25. maja Franc Burnik z Nasovč, vrli član tamošnjega Orla, z Frančiško Nasiran s Cerkljanske Dobrave. Poročil ju je ženinov brat, č. g. Janez Burnik, semeniški duhovnik. Novoporočencema daj Bog obilo sreče!

— **Tvrde, ki imajo kupčijske zveze v Indiji**, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice vpogled v zaupna poročila o ustavitvi plačil nekaterih tamošnjih bank.

— **Semenj za volno v Miškovcu.** Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je dobila obvestilo, da se vrši letošnji semenj za volno v Miškovcu dne 17. junija v skladiščih tamošnjega zavoda.

— **Razstava za živila v Londonu.** Stalna avstrijska razstavna komisija na Dunaju je naznanila tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da se bo, kakor vsako leto tudi letos vršila od 19. do 25. septembra v Londonu mednarodna razstava za živila.

— **Berolinski policijski predsednik** von Jagow se je pripeljal v Sarajevo.

— **Atentator Šaffer oddan v zapore zagrebškega sodišča.** Atentatorja Šafferja in njegovega tovariša Čičiča so oddali v zapore zagrebškega sodišča. Zagovorništvo Šafferja bo prevzel dr. Prebeg, a Čičiča bo zastopal dr. Kumičič.

— **Obširni vozni red**, v katerem so obsežene vse železniške proge v slovenskih deželah ter tudi tuje proge, s katerimi so domače zvezane, je ravnokar izšel v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Z voznim redom je združen tudi koledar ter zaznamek za razne notice, ki obsega več praznih listov finega papirja. To je najobsežnejši in najnatančnejši slovenski vozni red, ki bo vsakemu kot praktična žepna knjižica izborna služil. Ker služi vozni red v prvi vrsti reklamnim namenom, se mu je določila izjemno nizka cena, ki znaša samo 10 vin. za broširan in 30 vin. za elegantno v platno vezan izvod s predalom za razne papirje. S to ceno ogromni stroški ne morejo biti nikdar pokriti. Vozni red se dobi in naroča v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

— **Binkoštna veselica v Postojnski jami.** Kakor vsako leto, vrši le tudi letos na binkoštni ponedeljek 1. junija velika binkoštna veselica v Postojnski jami. K jamski veselici, ki združuje vsako leto več obiskovalcev iz vseh delov sveta v svetovnoznani kraški jami, bodo tudi letos zopet vozili na binkoštni ponedeljek posebni vlaki iz Ljubljane, Trsta, Reke, Kormina in Gorice v Postojno. Posebni vlak odhaja iz Ljubljane ob 9. uri 15 minut dopoldne in prihaja v Postojno ob 11. uri 18 minut opoldne, iz Postojne odhaja ob 9. uri zvečer in pride v Ljubljano ob 10. uri 35 minut ponoči. Vsi velikanski podzemeljski prostori bodo ta dan slavnostno električno razsvetljeni, več godb bode sviralo po raznih podzemeljskih dvorinah, na »plesišču« bodo plesa željni občudovalci podzemeljskih krasot našli dovolj zabave pri plesu. Tudi za telesni blagor izletnikov je v vsakem oziru preskrbljeno. Splošno obeta biti ta dan Postojnska jama središče zabave in veselja. Jamska veselica se vrši pri vsakem vremenu. Začetek ob 1. uri popoldne, konec ob 7. uri zvečer.

— **Mladi tat.** Komaj je 17letni Franc Turk iz Dolenje vasi prišel iz zapora, začel je tatinski posel in sicer v večji meri, kakor preje. Prej je kradel kake igrače po stojnicah, potem je začel krasti po izlozbah, sedaj pa krade, kar mu pride pod roko. Ukradel je veliko obleke. Umestno bi bilo tako mladega fanta dati v poboljševalnico in ne v zapore.

— **Dva pretepača.** Brusniška fanta Janez in njegov brat Ban, znana pretepača, sta v neki gostilni obdelala z noži soseda Kosca, ker ju je opominjal, naj ne razbijata in polivata vina. Kosce se je zgrudil, fanta sta jo pa popihala.

— **Iz malega raste veliko** tudi pri pravadah, kakor je pokazala neka, sedaj končana pravda, ki je tekla šest let. Začela se je pri bovski sodniji, in sicer za 200 K. Iz tožbe za teh 200 K so nastale nič manj kot štiri obravnave v Bovecu, štiri na drugi inštanici v Gorici in štiri na najvišji sodniji na Dunaju, ki je končno odločila tako kot sodnija v Bovecu že prvič. Da vsa ta pravdarija ni

bila zastoj in tudi ne ravno poceni, o tem se vsakdo lahko prepriča iz končnega računa, ki izkazuje 3000 K stroškov. Mesto plačila 200 kron, gre sedaj prav brez vse potrebe še 2800 K po vrhu — recimo za kolek!

— **Poceni vino.** Iz Pazina se nam piše: Letošnja letina kaže za vino zelo dobro. To je zelo vplivalo na cene vina, ker imajo vsi večji posestniki še veliko starega. Da je vino dobro, se razvidi iz tega, ker so ga preje vsi mogli poprodati po 36—40 K hl, danes ga pa ponujajo po 22 do 32 K, ali ni kupcev. »Gospodarsko društvo« v Pazinu daje v tem pogledu brezplačno informacije in posreduje med prodajalcem in kupci.

— **Družinska tragedija.** V vasi Surčin blizu Zemuna sta že dalj časa ločena živela Josip in Elizabeta Mokri. Žena je otvorila gostilno, da bi se preživela, mož pa je ostal na svoji kmetiji. Mokri pa svoje žene ni mogel pozabiti in je iz ljubosumnosti večkrat uprizoril škandal v ženiini krčmi. Dne 21. t. m. je zopet prišel razsajat pred krčmo in ko je žena prišla na prag, jo je ustrelil sredi prsi, da se je takoj onesveščena zgrudila. Nato je Mokri ustrelil nase in se zadel v desno stran prsi. Oba so smrtono- nevarno ranjena prenesli v bolnišnico.

— **Broj na Savi — postaja za c. in kr. donavske monitorje.** Z letošnjim letom se v Brodu na Savi ustanovi postaja za c. in kr. donavske monitorje kot stalna opiralna točka za operacije po rekah. Vsled tega bo Brod, kjer se stekajo in križajo železniške proge bosenskega in ogrskega omrežja dobil velik pomen in zlasti še potem, ko se zgrade projektirane bosenske železnice. Sava je pri Brodu tudi v največji suši plovna za monitorje, ki ne potrebujejo posebne globine.

— **Bratranca s sekuro ubil.** V Perušiču na Hrvatskem je Ivo Vojnovič skrivoma zelo sovražil svojega 18 letnega bratranca Juro Vojnoviča, ker je bil mnenja, da je bil pri razdelitvi skupnega zemljišča na njegovo korist oškodovan. Dne 8. t. m. sta šla Ivo in Jure v gozd napravljati drva. Proti večeru se je vrnil Ivo sam in rekel, da sta se z Jutom v gozdu zgrešila in da bo že Jure tudi prišel. Toda Jure ni prišel ne zvečer, ne ponoči. Drugo jutro so ga šli iskat domači in potem vsa vas, toda za mladeničem ni bilo nobene sledi. Šele te dni so našli vse razbito in trohnelo truplo Juretovo v nekem prepadu. Dognalo se je, da je Ivo zavratno s sekuro pobil svojega bratranca, nato pa truplo vržel v 500 metrov globok prepad. Ivo je dejanje že priznal ter se nahaja v zaporu.

— **Gasilska vest.** V nedeljo dne 24. t. m. je praznovalo gasilno društvo na Rašici pri Šmarni gori blagoslovljenje novega gasilnega doma. Okoličanska bratska društva, po številu 107 mož, so rada prihitela na slavnost, s katero se je lična stavba izročila svojemu človekoljubnemu namenu. To misel je posebno poudarjal slavnostni govornik g. Arhar iz Vižmarjev. Videti je bilo tudi lepo število novih uniform naše deželne gasilske zveze, ki napravljajo jako dober vtis.

— **Upravno poročilo za Postojnsko jamo.** C. kr. poljedelsko ministrtvo je izdalo ravnokar eno upravno poročilo za Postojnsko jamo o desetletju 1904—1913, iz katerega je razvidno sledeče: Plačujočih obiskovalcev Postojnske jame tekom desetletja je znašalo: leta 1904. 13.459 oseb, leta 1905. 12.947 oseb, leta 1906. 11.230 oseb, leta 1907. 8901 oseb, leta 1908. 11.808 oseb, leta 1909. 24.843 oseb, leta 1910. 22.279 oseb, leta 1911. 23.885 oseb, leta 1912. 27.503 osebe, leta 1913. 40.971 oseb. Umevno je, da so odgovarjali številu obiskov tudi dohodki posameznih upravnih let; znašali so: leta 1904. 38.157 K 98 vin., leta 1905. 39.029 K 10 vin., leta 1906. 38.049 K 70 vin., leta 1907. 28.038 K 66 vin., leta 1908. 40.475 K 50 vin., leta 1909. 53.372 K 10 vin., leta 1910. 59.348 K 74 vin., leta 1911. 49.921 K 90 vin., leta 1912. 70.376 K 7 vin., leta 1913. 83.219 K 79 vin. Torej je znašala sama vstopnina tekom zadnjih desetih let pol milijona kron. Sklep tekočega upravljanja ukazuje sledeče: za leto 1904. 2147 K 26 vin. primanjkljaja, za leto 1905. 19.215 K 18 vin. primanjkljaja, za leto 1906. 5179 K 56 vin. primanjkljaja, za leto 1907. 4232 K 81 vin. primanjkljaja, za leto 1908. 14. 555 K 57 vin. primanjkljaja, za leto 1909. 8106 K 1 vin. prebitka, za leto 1910. 1558 K 20 vin. primanjkljaja, za leto 1911. 4351 K 14 vin., primanjkljaja, za leto 1912. 7167 K 37 vin. prebitka, za leto 1913. 18.101 K 7 vin. prebitka. Tekom zadnjih let so se porabile znatne vsote za preosnovo električne napeljave. Zlasti mnogo denarja se je porabilo za rekonstrukcijo namene; tožadveni gotovi izdatki so znašali tekom desetletja okroglo 150.000 K. Kako plodnosna je bila vsa ta kolikanj napravljena in razvita reklama, dokazuje predolga jasno poset jame tekom zadnjih petih let. Umevno je, da zahteva tako vsestransko napredovanje tudi od jamskega vodstva tem večjega dela. Zato je tudi obširnemu delokrogu stara uredba, po kateri je bilo vodstvo jame poverjeno »jamski komisiji«, obstoječi iz sedmih članov, ni več

odgovarjala. Bilo je treba enostavnejšega upraviteljstva, ki je bilo pa mogoče deloma le na podlagi popolne organizacijske preureditve. Taista se je izvršila na podlagi Najvišjega sklepa z dne 13. prosinca 1913. in obstoja v tem, da se je osnoval poseben urad, neposredno podrejen poljedelskemu ministrtvu, ki se je — kakor dokazujejo sklepni računi preteklega leta — prav dobro obnesel.

VELIKE NARODNE MANIFESTACIJE PRI CIRIL - METODOVI SLAVNOSTI V SOFIJI.

V Sofiji so preteklo nedeljo z velikim sijajem praznovali god slovanskih apostoalov sv. Cirila in Metoda. Dopoldne je na trgu pred kraljevo palačo duhovščina celebrirala slovesen Te Deum, pri katerem je prisostvovala številna množica. Po božji službi se je priredila velika manifestacija, ki so se je udeležili veterani iz rusko-turške vojske, iz srbsko-bulgarske vojne leta 1885., stotnija makedonskih legionarjev iz zadnje vojne, makedonski emigranti, ki so nosili rdeče napike bitk, ki so se jih Makedonci udeležili, in črne napise makedonskih mest, ki so pod tujo vladno, nadalje gojenci vojne šole, kakor tudi vsa šolska mladina z godbo in zastavami. Manifestanti so defilirali pred kraljevo palačo, kjer je pričakoval spreveda kralj s svojo družino. Istočasno je vseučilišče priredilo v narodnem gledališču literaren matinee. Narodno gledališče je bilo popolno natlačeno. Popoldne se je formalno nov sprevod, na čegar čelu so korakali profesorji ter dijaki in ki so se ga udeležili vsi učenci srednjih in ljudskih šol. Pred častniško kazino so bile velike ovacije. Osnovala so se zbirke za zgradbo nove križarke, ki naj bi nosila ime sv. Cirila in Metoda. Vseučilišče je zvečer priredilo slavnostno akademijo, čegar čisti dobiček je namenjen za spomenik sv. Cirila in Metoda. Ves dan so se vršile javne ljudske veselice. Slovanska dobrotvorna družba je imela slavnostno sejo, pri kateri je bilvi poslanik v Peterburgu Bobčev v predavanju o zadnjih dogodkih povdarjal, da se nove teritorialne razmere na Balkanu ne bodo dolgo časa vzdržale, obenem pa je tudi povdarjal, da morajo Bulgari stremeti za tem, da zopet dosežejo svojo moč v miru. Narodna solidarnost, ki se je pokazala tega dne, je v vseh slojih napravila globok vtis.

Šlajerske novice.

— **Kakšna je kultura nemških gimnazijcev.** Spomenica celjskega občinskega sveta grdo napada celjsko slovensko gimnazijo. Pravi, da še ta gimnazija ne sme izpopolniti v višjo gimnazijo, ker so slovenski gimnazijski dijaki manjvredni. Koliko so pa vredni nemški dijaki nemške celjske gimnazije? Dne 22. maja so šli nemški gimnazijski dijaki skupno na nabor. Kakih osem se jih je zbralo pred gimnazijskim poslopjem in odkorakali so v vojašnico. Po poti so peli, ne peli, drli so se, po ulicah nadlegovali preproste Slovence, se predrzno, nesramno in neuljudno vedli nasproti pasantom, hodili tako sklenjeno, da so zapirali ulice, vriskali, vpili, hajlali in s svojim nedijaškim obnašanjem izzvali marsikateremu Nemcu sramoto nad tako podivjano gimnazijsko mladino. Kadar slovenski fantje iz okolice zapojo po mestu veselo slovensko pesem, takoj je redar za njimi, njih slovenski znaki se konfiscirajo. Ko so pa ti pijani dijaki zjutraj, ko je drugo dijaštvo šlo v šolo, tako nekulturno se obnašajo se pomikali po ulicah, ni bilo nobenega redarja blizu. Da so imeli svoje velikanske šopke vse okrašene v frankfurtaricah, je samoumevno. Slovenskemu dijaku seveda ni dovoljeno nositi slovensko znam. Podivjanosti je zelo kriv zlasti »Studentenheim«. Slovenski mladeniči, vzemite si svarilen vzgled, kaki ne smete biti. Ko bi bili takšni, da, potem bi zaslužili, kar o vas govori celjski občinski svet!

— **Pomnoženje celjske posadke.** Kakor se poroča iz Celja, se namerava v kratkem času tamošnja posadka znatno pomnožiti. Vojna uprava kanj naseliti domobranske ulance. Mesto je že v principu izjavilo svojo pripravljenost, da postavi primerne vojašnice in se vrše tožadveni dogovori. Ker se bode mariborska domobranska vojašnica porabila vsaj deloma za pionirje, pride v Celje tudi najmanj še en bataljon 26. domobranskega pešpolka.

— **Dr. Evžen Barac** je začel zdravniško prakso v Gleichenbergu, sanatoriju za pljučne in srčne bolezni.

— **Novi vodja okrajnega glavarstva v Slovenjem gradu,** namestniški tajnik baron dr. Neugebauer, je nastopil svojo službo. Doslej je bil pri okrajnem glavarstvu v Mariboru.

Š Ptujске novice. Proslavljene 500letnice ustoličenja korotanskega vojvode, ki se je vršila minulo nedeljo zvečer v Ptuj, je v vsakem oziru dobro uspela. Gostovalo je mariborsko dramatično društvo. Na sporedu je bil slavnostni govor, deklamacija, »Tugomer« (5. dejanje), »Knez Volkun« (krasna igra s petem in plesom v dveh dejanjih) ter koutčno živa slika, predstavljajoča »Slovenijo«. Programne točke so bile vse izvrstno rešene, za kar gre prirediteljem vsa čast. Ljudstvo, katerega je bila dvorana nabito polna, se je po končani prizreditvi zadovoljno razšlo, želeč si kmalu videti zopet kaj enakega. — Aretirali so v Mariboru nekega Alojzija Trstenjaka iz ptujске okolice, kateri ima na sumu precejšnje število tatvin. — Ogenj. Te dni je nastal v kleti tvrđke Lopuscha v Ptuj ogenj po neprevidnosti nekega učenca. Ogenj, kateri bi bil postal usodepoln, ker se v kleti nahaja špirit in druge gorljive snovi, se je prišedši požarni brambor v kratkem posrečilo pogasiti. — Zaprili so radi tatvine na Bregu pri Ptuj posestnika Jakoba Kojčiča iz Šmarjete na Dravskem polju. — Nemške otroke z Dunaja namerava v našem mestu naseliti nemški »Schulverein«. Teden za tednom čitamo v nemškem lističu »Pettauert Zeitung« oklic na nemške meščane, v katerem se pozivljajo, naj po možnosti sprejmejo v reje te otroke. Schulverein plača za vsakega takega otroka 16 kron mesečno. Vendar pa med našimi nemškimi »purgarji« ni nič kaj posebnega zanimanja za te otroke, ker so, kakor je znano, zelo slabo duševno razviti.

Š Vizmetinci. Liberalni shod pri Štamparju je bil slabo obiskan. Domaćih kmetov je bilo prav malo, največ je bilo tujecev. Dr. Sernec pa se je z dr. Kukovcem vred hudoval nad možmi, ki so razdrli »lepo slogo« v ormoškem okrajnem zastopu. Kaj pozitivnega ni povedal niti eden niti drugi. Zato so se vsi oddahnili, ko je župan Šinko zaključil shod.

Š Avtomobilna nesreča. Dne 24. t. m. zvečer se je peljal dr. Branko Žizek iz Idrije z dr. Bergmanom iz Zalca v svojem avtomobilu proti Vojniku. V Šmarjeti pri Celju je privozil nasproti lesni trgovcu Conferro iz Gaberjev pri Celju z landaverjem. Ker je imel dr. Žizek avtomobil samo s petrolejsko lučjo razsvetljen in je vozil na desni strani ceste, sta voz in avtomobil zadela skupaj. Enemu konju trgovca Conferra je popolnoma odtrgalo prvi dve nogi, tako da so ga morali ubiti na licu mesta ter izročiti konjaču. Ljudem se ni ničesar zgodilo. Avtomobil je bil tako poškodovan, da ni bil več sposoben za nadaljno vožnjo.

Š Otroci utonili v gnojnicah. V Sabovcih je padel 15 mesecev stari deček Fr. Cimernan, sin bajtarice, v gnojno jamo ter utonil v gnojnici.

Š Štiri osebe osumljene požiga. Dne 12. t. m. je v Verholah pogorelo posestvo Jožefa Otorepeca, ki je imel zavarovano poslopja za 4000 K, premičnine pa za 3840 K. Vseled požara je bilo na poslopih škode kakih 2850 K, na premičninah pa 1500 K. Kmalu pa se je raznesla vest, da je Otorepec sam zažgal, da bi dobil zavarovalnino. Orožništvo je vsled tega aretovalo posestnika Otorepeca, viničarja Simona Verneta, posestnico Marijo Kolar in njeno hčer Lucijo Kolar, ki so osumljeni sokrivde.

Š Umrl je v Cezanjecih pri Ljutomeru posestnik V. Kosi v 63. letu svoje dobe. Pokojni je bil dolgo let občinski odbornik.

Š Smrtina nesreča. 14 letni krčmarjev sin Bajč v Kapeli pri Radgoni je s svojim tovarišem Heričem ogledoval nabasan revolver. Bajč je ravnal tako neprevidno, da se mu je revolver izprožil. Naboj ga je zadela v trebuh. Spravili so ga v radgonsko bolnišnico, kjer je še isti dan umrl.

Ljubljanske novice.

lj Osrednji knjižnici S. K. S. Z. vsak dan prihajajo lepi knjižni darovi. Darove sprejema naše uredništvo. Na željo pošljemo slugo po knjige na dom. V mnogih rodbinah leže lepe prebrane knjige brez koristi — darujte jih Osrednji knjižnici S. K. S. Z.!

lj Deželni muzej ostane zaprt na Binkoštno nedeljo, zato pa bo odprt v ponedeljek, to je 1. junija dopoldne od 10. do 12. ure za javen poset.

lj Nogometna tekma v Ljubljani. Tukajšnji športni klub »Ilirija« priredi v binkoštnih praznikih dve nogometni tekmi s prvim moštvom graškega športnega društva.

lj Za deklško šulvereinsko šolo v Virantovi hiši na Sv. Jakoba trgu, ki je last Kranjske hranilnice, primanjkuje prostora, ali ga hočejo razširiti, ker je v navedeni hiši odpovedala spodnje prostore, t. j. gostilno in trgovino. ka-

teri sta imela v najemu dva Slovence. Ostanje v hiši samo še kavarna, katero zna pa Kranjska hranilnica v slučaju potrebe svojčas tudi odpovedati.

lj H kolearski dirki društva K. S. K. Ilirije, ki bo dne 7. junija, sprejema prijave društveni predsednik gosp. Josip Gorec, Marije Terezije cesta, in tvrđka Karol Čamernik & Komp., Dunajska cesta. Vloga je 2 kroni, konec vpisovanja pa dne 6. junija ob 6. uri zvečer.

lj Umrl je danes zjutraj v Trnovem Jakob Golli, posestnik in oče č. p. Fortunata. Pogreb boše jutri popoldne ob 5. uri. Svetila mu večna luč!

lj Dinamit v poslopju državne policije. C. kr. policijski stražnik Ivan Čufar, 35 let star, stanujoč v Rožni dolini, je v policijskih zaporih konfisciral nekemu aretovancu dinamitno patrono in jo spravil v predal neke pisalne mize. Danes dopoldne pa si je dinamitno patrono, o kateri menda ni vedel, da je precej anarhistična stvar, ogledal in se igral z njo. Pri tem pa mu je eksplodirala ter mu na levi roki odtrgala tri prste. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico. Pok eksplozije je bil precej močan in so se menda nekateri gospodje na policiji zelo prestrašili. Kaj bi neki bilo, če bi prinesel kdo v policijske zapore celo bombo?

lj Samoumor žene v Ljubljani stacioniranega orožniškega nadporočnika. V Gradcu se je ustrelila med avtomobilno vožnjo soproga v Ljubljani stacioniranega orožniškega nadporočnika Polacka, 23 let stara gospa Oly Polack, ki je živela ločena od svojega moža. Vzrok je baže težka telesna bolezen.

lj Umrl so v Ljubljani: Marija Založnik, žena tovarniškega delavca, 35 l. — Ivan Jelovčan, bajtarjev sin, 4 dni. — Ksenija Petročnik, hči c. kr. geometra, 9 mesecev. — Ernest Radovič, bančni uradnik, 28 let. — Vladimir Ilešič, profesorjev sin, 16 let. — Fran Kokalj, sobni slikar, 52 let. — Marija Remec, hči tovarniške delavke, 2 dni. — Josipina Rudkovsky, šivilja, 52 let. — Josip Suchanek, harfenistov sin, 2 meseca.

lj V znamenju alkohola. Sinoči okoli 8. ure, ko so šli ljudje iz viške cerkve od šmarnic, je v samoumorilnem namenu skočil v Gradašico 60letni delavec Jožef Tomejc. Okoli vode se je začel vik in krik in je vse drlo skupaj, a nihče se ga ni upal iti rešiti. Končno je prišel mimo Karol Kos, kateri je Tomejca rešil iz vode še ob pravem času. Ker je bil Tomejc zelo okajen, ga je vzela v začasno varstvo policija.

lj Izgubljena dragocenost. V nedeljo popoldne okrog 4. ure je bila ob stiku Strelške in Nadvojvoda Friderika ceste izgubljena velika vrednost. Istočasno je šla tam mimo neka dama, črno oblečena s črnim slamnikom na glavi proti Rakovniku. Na prednji strani slamnika je imela zatakne no veliko črno pero, nazaj obrnjeno. V spremstvu je imela neko precej mlaši gosposdično brez klobuka. Malo prej se je pripeljal iz Strelške na Nadvojvoda Friderika cesto tudi voz z dvema deklicama v narodni noši z avbami na glavi. Ker bi gotovo omenjena črno oblečena gosposdična mogla dati kako pojasnilo glede izgubljene vrednosti, se prijazno in uljudno naproša, da blagovolji proti dobri nagradi doposlati svoj naslov na upravništvo »Slovenca«, sklicevaje se na ta dopis. Istotako se naproša oni, kdor jo pozna, sporočiti njen naslov na gornji naslov.

Zadnje vesti.

VELIKA AVTOMOBILNA NESREČA V TRSTU.

Trst. Včeraj ob 9. uri 10 minut zvečer se je pripeljal z dunajskim brzovlakom v Trst veleposestnik Edmund baron Knobloch, štajerski deželni poslanec, doma iz graške okolice. Baron Knobloch je hotel obiskati svojega svaka ravnatelja Palast-hotela Reininghausa v Porte Rose. Svak mu je poslal na južni kolodvor velik hotelski avtomobil s šoferjem Daltinom in hotelnim slugo Reinhold Müllerjem. Avtomobil je peljal barona Knoblocha naravnost od južnega kolodvora po ulici della Stazione proti pravoslavni cerkvi. Tema je bila in deževalo je v gostih curkih. Šofer nevajen tržaških ulic ni videl daleč na okolu ter se ni spoznal. V bližini velikega kanala nakrat spozna šofer, da vozi avtomobil, ki je vozil s hitrostjo 25 km na uro, naravnost proti velikemu kanalu. Šofer je hotel avtomobil rešiti, avtomobil pa je spodrsnil in zletel v sredino velikega kanala. V bližini stoječi stražnik Brolih Franc je takoj aviziral vse varnostne organe. Takoj je bilo ob kraju nesreče nad 100 policijskih stražnikov iz bližnjega policijskega ravnateljstva, prihiteli so pomorski piloti iz pomorskega kapitanata, požarna bramba, rešilna postaja, policijski ravnatelj dvorni svetnik Manussi, namestniški podpredsednik grof Attems in drugi uradniki, posebno mnogo inženirjev mestnega stavbnega urada. Šofer ponesrečenega avtomobila je sedel na avtomobilu spredaj

in je le odletel v vodo. Potegnili so ga iz vode. Bil je takoj zasilan ter na ukaz preiskovalnega sodnika odpeljan v preiskovalni zapor. Star je 21 let, je po poklicu mehanik, doma iz Vidma ter je bil pri Reininghausu sedem let. Lani je napravil šoferski izpit. Drugače se je pa godilo baronu Knoblochu in slugi Müllerju. Baron Knobloch in sluga sta postala žrtvi katastrofe. Oba sta sedela v notranjosti avtomobila, ki se je pogreznil v 10 metrov globoki kanal. Na tistem mestu je spodaj veliko črnega blata, v katerega se je avtomobil zaril. Pravih rešilnih priprav ni bilo, štirikrat so hoteli avtomobil potegniti iz vode z navadnimi vrvmi, in štirikrat so se vrvi potrgale. Pilotom se je končno posrečilo spraviti barona in slugo iz avtomobila, v katerem sta ležala na tleh, pokrita s kavčuki. Zdravniki so poskusili pri baronu z umetnim dihanjem. Zaman. Konstatirali so morali nastopivšo smrt. Pri baronu so našli 300 K denarja, mnogo dragocenosti in legitimacijskih listkov. Kako dolgo sta bila baron in sluga v vodi, kazala je baronova ura, ki se je ustavila ob 10. uri 15 minut. Oba mrtveca so spravili v mrtvašnico pri Sv. Justu. Naš poročevalec je šel danes gledat mrtveca. Oba ležita skupaj v navadnih krstah, vsaka krsta zbita skupaj iz štirih desk. Elegančna baronova obleka je vsa zmečkana in raztrgana, podobna cunj. Obraze imata mrtveca neizpremenjene. Baron je star 38 let, na desni strani senca ima globoko krvavo rano. Baronovo truplo po obdukciji pripeljejo v Gradec. Na obeh straneh velikega kanala je bila danes zjutraj zbrana velika množica radovednežev. Policija je vzdrževala red in mir. Danes so delali od 7. ure zjutraj, da dvignejo avtomobil, ob 10. uri dopoldne se je posrečilo dvigniti avtomobil s pomočjo navadne ribiške ladje. Strašna nesreča je napravila na občinstvo globok vtisek. Vse ostro kritikuje nemarnost mestne uprave, ki ne skrbi za javno varnost. Pred štirimi leti se je na istem prostoru zgodila ravno taka nesreča, ki je zahtevala štiri žrtve. Kako italijanska večina v mestnem svetu skrbi za javno varnost, dokazuje včerajšnji slučaj v mestnem svetu. Občinski svetnik dr. Slavik je stavil predlog, naj občina označi kraj velikega kanala z veliko rdečo svarilno svetilko, ki bo že od daleč vidna. Italijanska večina je predlog zavrnila z motivacijo, da bi bilo to iz — estetičnih ozirov neumestno.

Trst. Sodnijska komisija je konstatirala, da šofer ni kriv nesreče, pač pa nezadostna razsvetljava, ki je posebno ob velikem kanalu, kjer se je zgodila nesreča, zelo pomanjkljiva. Ponesrečeni baron je zastopal v štajerskem deželnem zboru veleposestvo in je večji del let živel na svojem gradu v Savinjski dolini pri Braslovcah. Včeraj se je iz Celja peljal v Trst.

ZMEDE V ALBANJI.

Drač. V mestu je popoln mir. Mednarodni kontrolni komisiji, ki nadaljuje pogajanja z vstaši, se je posrečilo pregovoriti vstaše, da stopijo v navzočnosti kontrolne komisije v direktne govore s knezom. Kneginja je obiskala ranjence. **Vstaši v Šijaku so dobili ojačeni.**

Dunaj. Vse vlasti so pristale na to, da se odpošljejo mednarodne čete v varstvo albanskega kneza, njegove rodbine in poslanstev v Drač. Angleška pošlje samo častnike, Rusija je pristala principielno, ne pošlje pa vojakov. — Mednarodne čete bodo tvorili avstrijski, laški, nemški in francoski vojaki, katerim bo poveljeval angleški častnik. Dvorni maršal kneza je v oficielni misiji odpotoval v Berlin.

RUSKA ARMADA POD OROŽJEM.

Peterburg. Carski edikt ukazuje v vseh gubernijah evropske in azijske Rusije vpoklicanje rezervistov infanterije in ženijskih čet letnikov 1907 do 1909 k vojakim vajam v tekočem letu. Izjema je samo v vojaškem okraju Kazan, kjer so vpoklicani samo rezervisti iz leta 1907. Vojaške vaje bodo v vseh okrajih trajale šest tednov in se bodo večinoma povsod vršile jeseni.

SABOR.

Zagreb. Včeraj se je zopet otvoril hrvatski sabor. Predložena sta zakon o občinskem davku in učiteljskih plačah ter proračun. Radič je zahteval besedo po poslovniku, a je ni dobil.

NASLEDNIK NADŠKOFA DR. KOPPA.

Vratislava. Za naslednika nadškofa dr. Koppa je izvoljen škof v Hildersheimu dr. Adolf Bertram.

DIPLOMATSKA AFERA V DUBROVNIKU.

Dubrovnik. Tu je v ponedeljek policija preiskala tajnika srbskega poslanstva na Cetinju, Popovića, dasi se je legitimiral.

ZAPIRANJE TRGOVIN NA DUNAJU.

Dunaj. Cesarsko namestništvo je odredilo, da se morajo trgovine na Dunaju zapreti ob 7. uri zvečer.

SMRTNA KOSA.

Payerbach. Župan profesor Anton Wieser je umrl, star 78 let.

POTRES.

Katanija. Včeraj dopoldne so čutili tu močen potres, ki je napravil v Zafferani in Viagranti precej škode.

GROZEN VIHAR.

Samara. Vsled viharja na Volgi se je potopilo osem čolnov, naloženih z apnom in lesom. V neki obrežni vasi je vihar razrušil 42 hiš. Valovi so odnesli 10 hiš, več oseb pa je utonilo. V Rovnoju (gubernija Samara) se je več manjših in večjih tovarnih ladij potopilo.

POŽAR.

Peterburg. V cerkveni šoli v Permo je izbruhnil ogenj. Nastala je velika panika. En duhovnik je zgorel. 28 oseb je nevarno ranjenih.

ŽRTEV SLEPARJA.

Iz Trsta nam poročajo: Helena Štur, bivajoča v neki vasi pri Zagorju ob Savi, ima svojega moža in sina v Ameriki. Minulo soboto je prišel na njen dom dečko, ki je utegnil imeti kakih 17 let. Ta dečko je začel pripovedovati lahkoverni ženici, da ga pošilja njen ravnokar iz Amerike v Trst došli mož, ki je zadel srečko z 90.000 kron. Ker pa nima pri sebi dokumentov in svoje fotografije, denarja ne more dvigniti. Zato naroča mož po njem ženi, naj nemudoma pride v Trst, vzame nekaj denarja, da ga za njega založi, in potrebne dokumente. Ženica se je te novice zelo razveselila. Verjela je navihancu, zbrala svoj prihranjeni denar nad 150 kron, ter kupila zase in za mladega fantalina vozni listek do Trsta. Včeraj — dne 25. maja — zjutraj sta se pripeljala v Trst. Deček je vodil ženo nekaj časa okrog po tržaških ulicah in ona je z radovednosjo in s čudom gledala vrvenje in drvenje tržaškega življenja. Toda pravega užitka od vsega tega ogledovanja vendar ni imela, ker si je želela snidenja z možem. Toda sklenila je, da ko le pride z možem skupaj, ostane par dni v Trstu, da si natančno ogleda vsa ta velikomestna čudesa. To si bode tudi lahko privoščila, saj je njen mož zadel na srečko 90.000 kron. — Zato je ona priganjala svojega spremljevalca, naj jo vendar popelje k možu. Ta ji je slednjič pokazal visoko hišo v neki stranski, manj obljubljeni ulici, rekoč: Tukaj v prvem nadstropju je vaš mož. Toda drugega ne puste notri kot mene. Dajte mi denar, da ga nesem možu. Ženica je odvila iz žepnega roba za 150 K bankovcev ter jih izročila mlademu ničvrednežu. Ta je stekel po stopnicah gori in se čez nekaj časa zopet vrnil, zagotavljajoč jo, da mož pride kmalu doli. Nato je šel zopet gori, a se ni več vrnil... Ženica je čakala in čakala. Toda zaman. Popraševati je začela vsa zmedena enega in drugega po možu, a v odgovor je dobivala le zmejanje z ramami. Prepozno je sirota spoznala, da je padla v roke brezvestnemu lopovu. Naznaila je stvar policiji in odšla žalostno zopet na svoj dom.

Izpred ljubljanskega poročne sodišča.

Zverinski fant. Na zatožni klopi je sedel Matija Vadnal, 16 let star, pristojen v Cerknico, raznašalec kruha, zaradi hudodelstva poizkušene umora in poizkušene nečistosti in prestopka tatvine. Razprava je bila tajna. Kakor se je dalo iz razglase ne razsodbe posneti, je obdolženec napadel z nenravnim namenom na prostem med Zirovnico in Lipsejem neko 16letno dekle in jo hotel umoriti. Pri tem se je polastil 48 vin. denarja, katere je dekle med ruvanjem iz žepa izgubilo. Obsojen je bil v šestletno težko ječo.

Požigalec. Ze predkaznovani Gregor Podjed, samski, pristojen v Cerklje, je služil pri Alojziju Dorniku v Mengšu za blapca. Zaradi malomarnosti in lenobe ga je pa gospodar odslovil. To je Podjeda ujezilo in kakor trdi priča Marija Kuralt, se je obdolženec proti nji izrazil, da bo Dorniku, ki ga je izgnal iz službe, že pomagal in postregel. In res, ko je šla Dornikova dekla, Marija Martinjak, dne 20. aprila t. l. zvečer na dvorišče po drva, je zapazila, da se na vogalu domačega kozolca nekaj sveti. Urno je poklicala domače ljudi, katerim se je posrečilo kup gorečega sena takoj pogasiti. Škode ni bilo pravzaprav nobene; pogorelo je le komaj za 80 h sena. Da se ni ogenj razširil, pripisovati je le srečnemu slučaju. Ko bi dekla le par minut kasneje prišla iz hiše, bi bila vsaka rešitev nemogoča. Pogorelo ne bi le samo s slamo pokrito obširno Dornikovo gospodarsko poslopje, temveč tudi sosedno poslopje Vinkota Maidiža. Ni pa tudi izključeno, da bi se požar še

dalje razširil. Obdolženca je oskrbnik Rigl sam videl, ko je prišel na lice mesta gasit. Drugi dan se je proti priči Jožetu Skoku, s katerim je Podjed prejšnji večer pil v neki krčmi, sam izrazil: »Včeraj sem bil pijan in ne vem, če sem kaj storil.« Dne 4. majnika t. l. je pa obdolženec sedel na stopnjicah orožniške postaje. Tamošnji stražnjošter je takoj spoznal, da ima Podjed težko vest. Prišel ga je izpraševati o navedenem dogodku in res je priznal, da je zažgal seno pri Dornikovih svisljih. To priznanje je tudi odkrito včeraj pred porotnim sodiščem ponovil. Porotniki so vprašanju glede nameravanega zažiga pritrdili, nakar ga je sodišče obsodilo na štiri leta ječe.

Kupi se po primerni ceni mlad pes foksterier. Cenj. ponudbe na uredništvo »Slovenca«.

Mnenje gosp. dr. K. Karwowskija, glavnega zdravnika bolnišnice deteta Jezusa

v Varšavi.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Več časa že rabim vaše železnato kina vino Serravallo kakor tonično zdravilo pri bolanih in konvalescentih v njihovo veliko korist, posebno zato, ker je ono zdravilo, ki ga tudi ženske in otroci prav radi pijejo. Z mirno vestjo ga lahko priporočam vsem onim, ki ga rabijo.

Varšava, 24. aprila 1911.

Dr. K. Karwowski.

Sanatorij Gutenbrunn in mestno zdravilišče.
BADEN PR. DUNAJU. Solne in zračne kopeli, močno solna, kardiorajna, zdravilna z radijem. (Dr. Erik Kühnelt.) Zdravnik vodi: Dr. Oto pl. Aufschnaiter in ces. svet. dr. D. Podzahradsky. Pojasnila zastoj. 1400

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 27. maja 1914.

Pšenica za oktober 1914 . . . 13.—
Rž za oktober . . . 9:86
Oves za oktober . . . 8:30
Koruza za julij 1914 . . . 7:90

1805

Kafarina Uršič roj. Berlinger, dež. tajnika soproga, naznanja v svojem in vseh sorodnikov imenu, da je njena iskrenoljubljena mati, oziroma tašča, stara mati, teta, sva-kinja in sestrična, gospa

Pavlina Berlinger

roj. Brunetti-Pisano

c. kr. višjega carinskega blagajnika vdova dne 25. maja 1914 na Dunaju v visoki starosti umrla in bila ondaj dne 27. maja pokopana.

Dunaj-Ljubljana, dne 27. maja 1914.

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“ Gorica, Tržaška ul. 26, prej pivovarna Gorjup.

Velika eksportna zaloge dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrilijonov itd. itd. 1190

F. BATJEL

Gorica, Stalna ulica št. 2-4. Ceniki franco.

KROJAČICA

lepo pisavo, zmogla slovenščine, nemščine in even-tuelno italijanščine, se ima izuriti za

učiteljico prirojevanja

tu takoj nastavi. Ponudbe na l. avstr. konces. šolo za prirojevanje Gregor Sattler, Celovec. 1763

Proda se

1718

VILA

v Kamniku obs. oječa iz treh stanovanj po tri sobe z kuhinjo. Zrazen spadajoče posestvo okoli 5 jehov, sestoji iz krasnega parka, sadnih vrlov, gozda ter lastnega kopališča. Lega je izredno lepa, ugodna za letoviščarje. Eventualno se vsa stanovanja oddajo. — Več se izve v trgovini A. Šinkovic nasl. Soss & Co. Ljubljana.

Velikanski uspeh!

Največje zanimanje!

Znamke koles, po katerih se najbolj povprašuje in so najbolj priljubljene, so nepobitno

najboljše kolo v monarhiji.

KOSMOS - KOLO

dobro in ceno ljudsko kolo.

Oesterr. Waffenzfabriks-Gesellschaft, Steyr.

Ceniki zastoj in franco pri zastopniku: IV. JAX & SIN, Ljubljana.

Zahvala.

Povodom smrti ljubega sina in brata, gospoda

Ivan Jerina

nam je došlo toliko tolažilnih dokazov odkritosrčnega sočutja, da si štejemo v dolžnost zahvaliti se vsem sožalujočim. Posebno se zahvaljujemo preč. g. župniku Barletu za tolažilne obiske, moški Marjini družbi za častno spremstvo, vsem sorodnikom in darovalcem krasnih ven-cer ter vsem, ki so rajnika spremlili k zadnjemu počitku. 1792

Ljubljana, dne 25. maja 1914.

Žalujoči ostali.

S težkim srcem naznanjamo sorodnikom in znancem, da je danes Vsemogočni k Sebi poklical v dobi 72 let, po dolgotrajni bolezni, previdega s tolažili svete vere, svojega zvestega služabnika, našega ljubljene- nega soproga in predobrega očeta, gospoda

Jakoba Goli

hišnega posestnika.

Pogreb bo v četrtek ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Trnovska ulica št. 1.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev.

Ljubljana, dne 27. maja 1914.

1801

Žalujoči ostali.

La malo denarja kupite Vašemu dečku lično obleko

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo št. 3.

Cenik na zahtevo brezplačno.

1152

Nagavica in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spa-dajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Škoberné

Velika izbira:

Mestni trg 10

Solidna postrážba

Otvoritveno naznanilo!

P. n.

S tem uljudno naznanjam, da bom otvoril z dnem 8. junijem t. l.

na Bledu filialo
za špecerijsko in kolonijalno bla-go, delikatese, špirit, žganje, vi-no in deželne pridelke na drobno in debelo.

Priporočam to svoje podjetje kar najtoplejše s prošnjo, da mi slavno občinstvo ohrani tudi v bodoče doslej iz-kazano zaupanje. — Z velespoštovanjem

Edvard Dolenz,

šef tvrdke Franc Dolenz v Kranju.

1789

Na izbirlo pošilja tudi na deželo krasno
BLUZE krila, kostume, domače ob-leke, moderci, perilo in vsako modno blago.
Zelo solidna M. Kristoflič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.
Neprekosljava v 3730
otroških oblekah in krstni opravi.

dobro vlečan, polnomasten po K 1:60
1751 polmasten po K 1:40

ima v zalogi:

Mlekarska in sirarska zadruga v Logatcu.

TOVARNA ZAMAŠKOV
JELAČIN & KO
LJUBLJANA

NAJSOLIDNEJŠA in NAJCENEJŠA
POSTREŽBA! ELEKTRIČNI OBRAT.
DIREKTNÍ UVOZ PROBKOVINE
IZ ŠPANIJE in PORTUGALSKE.
ZAHTEVAJTE VZORCE!

ODDA se v NAJEM

mala trgovina

z mešaním blagom v Ljubljani. Potrebni kapital 600 do 700 kron. Zelo pripravna za žensko. — Več se izve v Trnovski ulici št. 25. 1753

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1914.

Kupon 3'10 metr. dolg, za { 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko { 1 kupon 10 kron
1 kupon 15 kron
(suknja, hlače, telov- 1 kupon 17 kron
nik) zadostno, stane le 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, kakor tudi blago za površnike, turistične obleke, svileni kangarn in blago za damsko obleko, pošilja po tovarniški ceni kot realna in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna
Siegel-Imhof Brno, Morava.

Vzorci zastoj in franco.

Vsled direktne naročila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo pred-nosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, ugodne cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu. 453

1148

Modne

1914 Cefire in ripse 1914

z elegantnimi svilenimi efekti, atlas, batiste, lanen, in bombaž, konafase, rjuhe, platno, damaste, žepne robce, brisače, modrotisk, inlete, kotenine, blago za dame in gospode, blago za modroce in druge tkanine razpošilja slovita kršćanska tvrdka

Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 45, v Bistrem pri Novemestu ob Met., Češko.

Vzorci se pošiljajo zastoj in poštne prosto. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — 18 m. ostankov cefirja, prve vrste, močn. za srajce in bluže, razdelj. po 3 metre za 10 K nefranko, ali 35 metrov za 20 K franko. — 40 m ostankov cefirja, kanafasa, delena itd. lepo sortirano, prve vrste za 20 K, najfin. vrste za 25 K franko po vzorcu.

To morate brati! Najboljši dokaz moje so-lidne tvrdke: Naročeno blago prejela, hvala za uslu-go. Ob priliki bom zopet naročila, ker vidim, da dobro postrežete. Spoštovanjem Franica Knip, nadučiteljeva soproga, Vrabče. — V letu 1914 nad 500 takih priznalic od Slovencev! Dopisuje se slovensko.

Tovarniška zaloga za alpske dežele v Ljubljani. — Pisarna Albert Pečevnik.

Vaši čevlji kričijo po izborni

Erdal

kreml za čevlje.

Or 229

Gritzner najboljše v sedanosti!

Ne kupujte prej stroja, dokler si niste ogledali moje tovarniške zaloge. Prepričani bodite, da kupite le pri strokovnjaku najboljši stroj, Jamčim za vse napake materijala 10 let. Moje geslo: Nizka cena, a velik promet!

Vsak moj **šivalni stroj** krpa nogavice in perilo in veze (šitka); ima kroglični tek (Kugellager). Gritznerjevih strojev je danes v rabi že dva in pol milijona.

Edina zaloga: 1720

Josip Petelinc, Ljubljana, Križevniška ul. 7

Kontoristinjo Slovenko

z lepo in hitro pisavo, večšo strojepisja

sprejme Vydrova tovarna hranil v Pragi VIII. Začetna plača 90 K mesečno. Oni, ki bodo sprejeti, povrnemo vožnjo v Prago. Nastopiti se mora čimprej. K ponudbi je priložiti prepis spričeval iz meščanske in trgovske šole ter sliko. — Za originalna spričevala se ne jamči. — Tudi znamke za odgovor ni treba priložiti.

Sprejem mladega

ključavnič. pomočnika

izurjenega v izdelovanju ograj in štedilnikov. — Ludovik Kranjec, ključavničar, Trnovo (Notranjsko). 1800

Soba

z lastnim vodom, brez pohištva, se išče za trajno dobo. —

Ponudbe na upravo lista pod: Soba, 1799.

Kneza Auersperga adioaktivno kopališče

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne vode na dan. Velika kopališča, posebne in **močv rne kopeli**. Elektroterapija, masaža, s komfortom opremljene sobe, izvrstne restavracije. — Indikacije: revmatizem, protin, nevralgija (Ischias), nevrasenija, histeria, ženske bolezni itd. Prospekte daje kopališko ravnateljstvo Sezona od 1. maja do 1. oktobra. 2188

Toplice na Kranjskem

Pozor stavbeniki!

Izgotovljene štedilnike

Pozor občinstvo!

solidno, domače delo prodaja po jako nizkih cenah

Rudolf Geyer, Ljubljana

ključavničarski mojster, Cesta na Rudolfovo železnico 10.

Priporoča tudi vsa v stroko spadajoča dela, vrtno, stopniščne in balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila. 1133

1786

Razpis.

Za z

vodovoda v Tržišču

občina Tržišče, politični okraj Krško na 7277 K 31 h proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 8. junija t. l. ob 11. uri dopoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečaten z napisom: „Ponudba za prevzete gradbe vodovoda v Tržišču, politični okraj Krško.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik gradbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni, zlasti v komunalnih zadolžnicah ali zastavnih pismih kranjske deželne banke.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah, kjer se dobe proti plačilu 3 K 50 h.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 22. maja 1914.

Motorno kolo 6 HP

(Neckarsulm) z dvojno prestavo, s stranskim sedežem za dve osebe, jako fin, skoro nov, se ceno proda. — Vpraša se pri: A. Fortič, mestni strojnik, Kleče pri Ljubljani. (Mestni vodovod). 1797

Proda se okoli 30 hektolitrov rudečega, dobrega

vina

za nizko ceno. Naslov pove uprava Slovenca pod šifro: »Letnik 1913/1754«. (Znamka!)

Sprejme se takoj ali pa pozneje popolnoma izvežbana

prodajalka

manufakturne stroke za veliko trgovino v Ljubljani. Ozira se samo na prvovrstno moč. Ponudbe pod „Prodajalka“ na: Anončna ekspedicija Jos. Hočvar, Ljubljana.

1803

Hiša na prodaj!!!

V Solkanu pri Gorici na glavnem trgu in najlepši legi je na prodaj hiša z velikim številom sob in gospodarskih prostorov pokojnega Antona Mozetiča z renomirano gostilno, prostornim vrtom in vinogradom zraven. Kdor želi to priložnost v svojo srečo porabiti, naj se blagovoli ogledati pri dosestniku Ivanu Oblokarju v Solkanu. 1248

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Humanic

Stalne
enotne
cene.

12⁵⁰16⁵⁰20⁵⁰

odlična kakovostna znamka.

Ljubljana, Franca Jožefa cesta šteč. 1.